

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

ФАКУЛЬТЕТ СХІДНИХ МОВ

Кафедра японської мови і перекладу

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до підготовки, оформлення та захисту курсових проєктів

для здобувачів спеціальності 035 Філологія

освітньо-професійних програм 035.069.02 Мова та література (японська)

освітній рівень: перший (бакалаврський)

УДК: 378:[811.521+821.521](072)

Методичні рекомендації до написання та оформлення курсових проєктів для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія освітньо-професійної програми 035.069.02 Мова та література (японська) Київського університету імені Бориса Грінченка. Київ, 2024. 34 с.

Упорядники:

Семеніст Іван Васильович, декан факультету східних мов, доктор філологічних наук;

Букрієнко Андрій Олександрович, завідувач кафедри японської мови і перекладу, кандидат філологічних наук, доцент;

Комісаров Костянтин Юрійович, доцент кафедри японської мови і перекладу, кандидат філологічних наук, доцент;

Москальов Дмитро Петрович, завідувач кафедри східної культури і літератури, кандидат філологічних наук, доцент;

Боришполець Юлія Василівна, старший викладач кафедри японської мови і перекладу.

«Ухвалено»

на засіданні кафедри японської мови і перекладу

Факультету східних мов

Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 1 від 10.09.2024 р.

Завідувач кафедри

Андрій БУКРІЄНКО

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. СТРУКТУРА І ЗМІСТ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ	6
1.1. Курсовий проєкт: загальна характеристика	6
1.2. Порядок вибору і затвердження теми курсового проєкту	6
1.3. Загальна характеристика та етапи виконання курсового проєкту	8
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА СТРУКТУРИ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ	10
2.1. Титульний аркуш курсового проєкту.....	10
2.2. Зміст.....	10
2.3. Вступ.....	11
2.4. Актуальність теми дослідження	11
2.5. Мета дослідження.....	12
2.6. Завдання дослідження.....	12
2.7. Об'єкт і предмет дослідження.....	13
2.8. Методи дослідження	13
2.9. Апробація результатів дослідження	14
2.10. Основна частина.....	14
2.11. Висновки	17
2.12. Список використаних джерел	18
2.13. Додатки.....	19
РОЗДІЛ 3. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ	20
3.1. Загальні вимоги	20
3.2. Нумерація.....	21
3.3. Ілюстрації	22
3.4. Таблиці	22
3.5. Загальні правила цитування і посилання на використанні джерела	23
РОЗДІЛ 4. ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ	27
4.1. Академічна доброчесність.....	27

4.2. Захист курсового проєкту.....	28
4.3. Помилки, яких необхідно уникати при написанні та оформленні	29
4.4. Критерії оцінювання курсового проєкту	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	31
ДОДАТКИ.....	32
Додаток А. Зразок оформлення титульної сторінки курсового проєкту ...	33
Додаток Б. Приклад оформлення змісту курсового проєкту	34

ВСТУП

Важливою складовою підготовки у закладах вищої освіти висококваліфікованих фахівців є науково-дослідна робота студентів, яка включає в себе засвоєння методики організації науково-дослідної роботи та роботу над науковим дослідженням під керівництвом викладачів з числа науково-педагогічних працівників факультету східних мов.

В освітньо-професійних програмах першого (бакалаврського) рівня вищої освіти однією з основних форм дослідження є написання та підготовка курсового проєкту.

Курсовий проєкт передбачає систематизацію, закріплення та розширення теоретичних знань, ознайомлення з методами дослідження, обґрунтування результатів власного дослідження.

Пропоновані методичні рекомендації допоможуть студентам дотримуватися вимог структурування й написання курсових проєктів при оформленні основного тексту, додатків, списку використаних джерел та якісно підготуватися до захисту результатів дослідження. Зміст рекомендацій викладено згідно з логікою дослідницької діяльності та з орієнтуванням студентів на формування власного наукового стилю оформлення дослідження задля дотримання академічної доброчесності.

РОЗДІЛ 1.

СТРУКТУРА І ЗМІСТ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ

1.1. Курсовий проєкт: загальна характеристика

Курсовий проєкт – це письмова робота студента з навчальної дисципліни, яка передбачена навчальним планом як обов’язкова складова навчального процесу. Курсова робота зараховується як окремий модуль, і на неї поширюються всі положення рейтингової системи оцінювання набутих студентами знань та вмінь, визначених робочою навчальною програмою дисципліни.

Виконання і захист курсового проєкту дозволяють визначити рівень теоретичної і практичної підготовки студента, його вміння самостійно працювати з науковою літературою, правильно аналізувати та узагальнювати навчальний матеріал. Курсовий проєкт повинен відповідати сучасному рівню відповідної галузі науки.

Метою курсового проєкту є:

- систематизація, поглиблення і закріплення теоретичних і практичних знань;
- вироблення вмінь і навичок застосовувати набуті знання при розв’язанні конкретних завдань;
- формування розуміння існуючих у відповідній галузі науки науково-практичних проблем і набуття вміння їх розв’язувати;
- оволодіння методикою наукового дослідження при вирішенні проблемних питань, які досліджуються в курсовому проєкті, узагальнення та логічний виклад матеріалу.

1.2. Порядок вибору і затвердження теми курсового проєкту

Процес підготовки курсового проєкту можна умовно поділити на такі стадії: вибір теми курсового проєкту; складання плану курсового проєкту;

збирання та аналіз джерел, необхідних для написання курсового проєкту; написання та оформлення курсового проєкту.

Курсовий проєкт повинен відповідати таким вимогам:

- бути цілеспрямованим, тобто присвяченим дослідженню однієї проблеми;
- логічно та послідовно структурованим за змістом;
- вирізнятися глибиною дослідження та повнотою висвітлення визначених питань;
- характеризуватися переконливістю аргументації викладених думок;
- володіти точністю і стислістю формулювань, конкретністю викладу матеріалу;
- виділятися обґрунтованістю висновків і рекомендацій;
- вирізнятися грамотністю оформлення пошукового апарату роботи.

Тематика курсового проєкту розробляється кафедрами факультету східних мов відповідно до навчального і робочого навчального планів. Зазначений перелік не є вичерпним. Студентам надається право вільного вибору теми роботи із запропонованого переліку, а також можливість пропонувати власні теми робіт. Студент має право запропонувати свою тему з обґрунтуванням доцільності її дослідження. Кожному студенту кафедра призначає наукового керівника, який здійснює науково-консультаційне керівництво роботою студента. При виборі теми необхідно враховувати, що в межах однієї форми навчання, як правило, не допускається виконання курсового проєкту за однією і тією самою темою двома чи більше студентами.

Назва теми повинна бути короткою і конкретно сформульованою. Вона має відповідати обраній спеціальності та суті вирішеної наукової проблеми (задачі), вказувати на мету дослідження і його завершеність, забезпечувати цілісність дослідження, єдність і логічний зв'язок усіх його методологічних характеристик. У формулюванні теми необхідно чітко

визначати, діяльність якого суб'єкту буде досліджуватися. Тему курсового проєкту рекомендовано обирати з урахуванням можливості подальшого дослідження наукової проблематики на етапі написання магістерської роботи.

1.3. Загальна характеристика та етапи виконання курсового проєкту

У процесі підготовки, реалізації та представлення результатів наукового дослідження здобувач має продемонструвати володіння дослідницькою компетентністю, що передбачає: знання основних методів наукового пошуку; вміння самостійно планувати, організовувати та проводити дослідження за прикладною тематикою (окремих практичних питань), дотримуючись принципу академічної чесності; узагальнювати отримані результати, оформлювати і презентувати власні наукові здобутки відповідно до чинних вимог.

Після затвердження теми курсового проєкту та призначення керівника студент приступає до її виконання. Як правило, виконання курсового проєкту включає такі етапи:

I. Методологічний:

- вибір теми та її затвердження;
- обґрунтування актуальності теми;
- формулювання проблеми, визначення об'єкту і предмету, мети і завдань дослідження;
- складання поетапного плану виконання курсового проєкту;
- опрацювання літературних джерел;
- формулювання основних понять (категоріального апарату).

II. Тактичний:

- збирання фактичного матеріалу;
- обробка матеріалу із застосуванням сучасних методів наукових досліджень;

- написання першого варіанту тексту всієї роботи, подання його на ознайомлення керівнику;
- усунення недоліків і доопрацювання роботи з урахуванням рекомендацій наукового керівника;
- підготовка остаточного варіанту тексту, чистове оформлення курсового проєкту.

III. Процедурний:

- подання електронної версії роботи для перевірки на плагіат. Здобувач несе персональну відповідальність за наявність академічного плагіату у кваліфікаційній роботі;
- презентування курсового проєкту на кафедрі.

РОЗДІЛ 2.

ХАРАКТЕРИСТИКА СТРУКТУРИ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ

Обов'язковими складовими курсового проєкту є:

1. титульний аркуш (див. додаток А);
2. зміст (див. додаток Б);
3. вступ;
4. основна частина;
5. висновки;
6. список використаних джерел;
7. додатки (за необхідності).

2.1. Титульний аркуш курсового проєкту

На титульному аркуші передбачено висвітлення таких позицій. Зразок титульної сторінки представлено у додатках:

- найменування закладу вищої освіти і його структурного підрозділу (факультету), назва кафедри;
- формулювання теми роботи;
- назва та шифр спеціальності;
- назва та шифр освітньої програми;
- курс, група, де навчається студент;
- прізвище, ім'я, по батькові автора;
- науковий ступінь, вчене звання, ППБ наукового керівника;
- місто і рік виконання роботи.

2.2. Зміст

Зміст роботи містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовок), окремо вступу, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних

джерел, додатків. Основні вимоги до формулювання найменувань окремих складових змісту роботи: стислість, чіткість, точність, лаконічність, логічний зв'язок із суттю дослідження. Приклади оформлення змісту курсового проєкту представлено у додатку Б.

2.3. Вступ

У вступі обґрунтовується актуальність обраної теми курсового проєкту, визначається його мета та завдання, об'єкт та предмет, методи дослідження, апробація, структура курсового проєкту. Рекомендований обсяг вступ – 2 сторінки.

2.4. Актуальність теми дослідження

Шляхом критичного аналізу, висвітлюючи головні, найбільш гострі суперечності між наявними теоретичними знаннями та практикою розв'язання досліджуваної проблеми, окреслюють проблемну ситуацію та обґрунтовують актуальність і доцільність роботи. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми, з чого й випливає актуальність теми. Проблема завжди виникає тоді, коли старе знання вже виявило свою неспроможність, а нове ще не набуло розвиненої форми. Таким чином, проблема в науці – це суперечлива ситуація, котра вимагає свого вирішення. Така ситуація найчастіше виникає внаслідок відкриття нових фактів, які явно не вкладаються у рамки колишніх теоретичних уявлень, тобто коли жодна з теорій не може пояснити щойно виявлені факти.

Правильна постановка та ясне формулювання нових проблем часом має не менше значення, ніж їх вирішення. По суті, саме вибір проблеми, якщо не цілком, то дуже великою мірою визначає як стратегію дослідження взагалі, так і напрямок наукового пошуку зокрема. Не випадково вважається, що сформулювати наукову проблему – означає показати вміння

відокремити головне від другорядного, виявити те, що вже відомо і що досі невідомо науці з предмета дослідження.

Актуальність теми слід сформулювати починаючи такими словами:
Актуальність дослідження зумовлена потребою...

2.5. Мета дослідження

У довідкових джерелах поняття *мета* (ціль) характеризується як усвідомлений образ бажаного результату, на досягнення якого спрямовано дії людини; образ результату утримується у свідомості весь час, поки виконуються дії або як передбачуваний корисний результат, що визначає цілісність і спрямованість поведінки особистості. Мета визначає дію, яка забезпечує досягнення мети.

Мета дослідницького пошуку, зазвичай, описується через його кінцевий результат. Автор задає собі запитання: **який результат я хочу одержати?** Мету курсового проєкту не рекомендується формулювати як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Важливо пам'ятати – мета має безпосередньо перегукватися з назвою роботи!

2.6. Завдання дослідження

Мета дослідження зумовлює його **завдання**. Щоб їх осмислити, дослідник повинен задати собі запитання: **що потрібно зробити, щоб досягнути мети?** Завдання дослідження можуть бути описані стандартизованими термінами: *визначити..., з'ясувати..., розкрити..., розробити..., обґрунтувати..., експериментально перевірити..., виявити..., перевірити..., проаналізувати..., удосконалити..., впровадити..., уточнити..., систематизувати...* тощо.

Отже, завдання курсового проєкту розглядаються як конкретизація її мети та певний алгоритм її досягнення.

2.7. Об'єкт і предмет дослідження

З темою дослідження тісно пов'язані його об'єкт і предмет.

Об'єкт, на думку науковців, визначається як реальний педагогічний процес, який містить протиріччя і породжує проблемну ситуацію. Студенту необхідно усвідомити, що об'єкт дослідження – це те, на що спрямовано процес пізнання; це системи, структури, процеси або явища, у межах яких виникає проблема для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта, є його частиною і конкретизацією. Таким чином, об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. Предмет дослідження, як і мета, має перегукватися з назвою роботи.

Розмірковуючи над предметом дослідження, можна віднайти відповідь на запитання: **які властивості, аспекти, функції об'єкта розкриває це дослідження?** Водночас, прагнучи визначати об'єкт дослідження варто замислитися над питанням: **як можна назвати контекст, у межах якого розгортається вивчення предмету дослідження?**

2.8. Методи дослідження

Метод (від гр. *methodos* – спосіб пізнання) – це сукупність відносно однорідних прийомів, операцій практичного або теоретичного освоєння дійсності, підпорядкованих вирішенню конкретного завдання.

У курсовому проєкті, зазвичай, застосовують:

- теоретичні методи – аналіз, синтез, узагальнення, класифікація, систематизація, тобто методи огляду наукових джерел з проблеми дослідження;

- емпіричні методи – спостереження, анкетування, опитування, бесіда, моделювання, експертне оцінювання, тестування, експеримент, тобто конкретні методи та методики дослідження (діагностичний інструментарій);
- методи обробки та аналізу даних – методи якісної та кількісної обробки, методи статистичного аналізу (статистичні критерії), тобто методи що доводять достовірність результатів дослідження.

У курсовому проєкті потрібно надати перелік використаних методів для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба узгоджено зі змістом роботи, при тому, коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

2.9. Апробація результатів дослідження

Апробація – це участь здобувача в наукових конференціях, підготовка наукових публікацій (тези або стаття), в яких висвітлено ті питання, дослідженню яких присвячено курсовий проєкт. Апробація – невід'ємна складова процесу виконання курсового проєкту. При зазначенні апробації вказується назва (тема) доповіді, виступу та конференції або тез (статті), назва наукового заходу, місце та час проведення (публікації).

2.10. Основна частина

Основна частина являє собою змістовне розкриття питань, які становлять предмет дослідження. Основна частина складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів.

Кожний розділ починають з нової сторінки. У кінці кожного розділу формулюються висновки зі стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць.

У розділах основної частини подають (орієнтовно):

- огляд літератури за темою дослідження (перший розділ);
- виклад методики дослідження (перший параграф другого розділу);
- аналіз результатів дослідження (другий параграф другого розділу);

В огляді літератури студент окреслює основні результати наукових пошуків його попередників за своєю проблемою. Стисло, критично висвітлюючи раніше виконані роботи, студент повинен назвати ті питання, що залишились невирішеними і, отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у даній галузі.

Загальний обсяг огляду літератури не повинен перевищувати 20 % обсягу основної частини роботи.

У процесі написання аналізу літературних джерел слід за основу брати наступні фрази і вирази (*імена та прізвища науковців подано як зразок для оформлення посилань у тексті при аналізі досліджень науковців*):

- як зазначає Т. Скрипник [посилання на джерело], ...;
- на думку К. Луцько [посилання на джерело], ...;
- Н. Бабич зазначає, що...[посилання на джерело];
- аналіз наукових, методичних і нормативних джерел з проблеми дослідження показав, що ...;
- зараз зростає роль і якість досліджень, спрямованих на пошук ефективних шляхів організації і впровадження (Дж. Деппелер, В. Засенко, А. Колупаєва, Т. Лорман, І. Луценко, Н. Софій, О. Таранченко, Л. Флоріан, Д. Харві та ін.). Так, зазначеними авторами розроблено ...;
- провідна роль у розробленні ... належить науковцям (ПІ);
- аналіз наявних практик дає змогу виокремити ...;
- для аналізу обрано кілька методологічних / методичних підходів;

- згідно з науковими педагогічними розвідками можна стверджувати, що ...;
- науковці (Е. Данілавічюте, А. Колупаєва, О. Таранченко) долучились до розроблення ...;
- вагомий внесок у розроблення ... зроблено вітчизняними науковцями (П);
- результати науково-дослідної діяльності з вивчення проблеми ... презентовано у монографії ...;
- концептуальні засади ... представлено у наукових розвідках С. Литовченко [посилання на джерело];
- значний внесок у розроблення ... зроблено О. Таран [посилання на джерело];
- значний інтерес для наших наукових розвідок представляють результати дослідження К. Тичини [посилання на джерело], у якому описано ...;
- Г. Супрун у дисертаційному дослідженні дослідила особливості ... [посилання на джерело];
- О. Федоренко, досліджуючи проблему ..., визначила напрями та етапи, розробила методику ... [посилання на джерело];
- здійснений нами аналіз досліджень і публікацій свідчить, що проблема становлення і розвитку інклюзивної освіти цікавить чимало зарубіжних (К. Black-Hawkins, J. Deppeler, T. Loreman, L. Florian, R. Smith) і вітчизняних (В. Бондар, І. Демченко, С. Миронова, Н. Назарова, З. Шевців та ін.) вчених.

Другий розділ присвячується аналізу стану об'єкту дослідження та практичним аспектам реалізації досліджуваної теоретичної проблеми, рекомендації та пропозиції щодо її вирішення та перспективи подальших досліджень. Розділ має практичний характер: на прикладах, зібраних автором із джерел оригінального ілюстративного матеріалу, показуються

характеристики об'єкту дослідження, подається розгорнута аргументація, доводиться або спростовується робоча гіпотеза роботи.

2.11. Висновки

У авторських висновках до роботи (3-4 сторінки), необхідно подати чіткі та конкретні результати виконаного дослідження, вони мають відображати відповіді на завдання, поставлені у вступі.

Висновки повинні бути чітко пов'язані із завданнями, які автор ставив у своїй роботі, і розкривати, як ці завдання вирішені. Якщо було поставлено 3-4 завдання, то повинні бути сформовані 3-4 чітких результатів (висновків), які відповідають цим завданням. У висновках можна подати і рекомендації, якщо автор ставить собі таку мету.

Приклади фраз, які використовують при написанні висновків (зазвичай за допомогою цих фраз починається речення):

- У розділі представлено ...;
- Проаналізовано сучасний стан...;
- Розглянуто зарубіжний досвід ...;
- Досліджено ...;
- З'ясовано, що ...;
- Виявлено, що ...;
- Здійснено аналіз ...;
- Проаналізовано сучасний стан теорії та практики ... в Україні та окреслено їхній вплив на ...;
- Описано теоретичні та практичні здобутки вітчизняних науковців у контексті ...;
- Вивчено дослідження, присвячені проблемі ...;
- З'ясовано значний інтерес науковців до ..., проте не виявлено жодного ґрунтового дослідження з проблеми ...;
- Здійснений нами аналіз ...;

- Науково обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено систему (елементи системи, методику, систему вправ тощо)...;
- Запропоновано...;
- Охарактеризовано;
- Окреслено суть ...;
- Розроблений комплекс критеріїв і показників сформованості ... надав можливість оцінити ефективність системи;
- Результати теоретико-експериментального пошуку підтвердили, що

2.12. Список використаних джерел

У списку наводяться джерела, на які зроблені посилання в курсовому проєкті, а також ті, які були опрацьовані при написанні курсового проєкту, при цьому слід дотримуватися вимог стосовно назви джерел та послідовності їх розміщення у списку.

Перелік публікацій складається за алфавітним порядком прізвищ авторів або заголовків (в разі відсутності автора – за назвою книги, збірників тощо) згідно з чинними нормами бібліографічного опису. Необхідну інформацію щодо оформлення з прикладами можна отримати з Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Видання, надруковані кирилицею, передують тим, які видані іншими алфавітами (латиницею, ієрогліфами тощо). Всі іншомовні видання у списку наводяться мовою оригіналу. Нумерація у списку використаних джерел і досліджень є наскрізною.

Покликання в тексті роботи на **СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ** оформляють у квадратних дужках, вказуються порядковий номер за списком та номер сторінки. Наприклад: [5, с. 36].

Ставлення до підготовки бібліографічного опису списку використаних джерел та літератури має бути як найсерйозніше, оскільки вона демонструє і підкреслює здатність конкретного студента відшукати максимальну (принаймні необхідну) кількість спеціальної літератури (як загальновідомої, так і тієї, з якою працює вузьке коло спеціалістів) із визначеної проблематики.

Мінімальна кількість опрацьованих джерел – 20.

Відповідно до Наказу проректора Київського університету імені Бориса Грінченка, голови комісії з реорганізації «Про мораторій на публічне використання російськомовного культурного продукту в Університеті» від 03.08.2023 №412, забороняється публічне використання російськомовного культурного продукту.

2.13. Додатки

До додатків, за необхідності, доцільно включати допоміжний матеріал: опис дослідницьких програм, інструкції та методики вирішення наукових завдань; комплекси вправ, конспекти занять тощо; допоміжні ілюстрації; оригінал тексту перекладу, власне текст перекладу.

Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, «Додаток А», «Додаток Б». Якщо додаток у роботі лише один, він позначається як Додаток А. При оформленні додатків окремою частиною (добіркою) на титульному аркуші під назвою курсового проєкту друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ».

РОЗДІЛ 3.

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ

3.1. Загальні вимоги

Термін подачі курсового проєкту встановлюється кафедрою відповідно до графіків навчального процесу. Якщо курсовий проєкт виконаний невірно, з серйозними недоліками, то він повертається для повної або часткової доробки, відповідно до вказівок наукового керівника. Готуючись до захисту курсової роботи, студент має з'ясувати характер зроблених зауважень і підготувати на них відповіді.

Рекомендований обсяг курсової роботи має становити 30-40 сторінок основного тексту (від ВСТУПУ до ВИСНОВКІВ включно). Рекомендовані орієнтири стосуються основного тексту курсової роботи і не поширюються на список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення від зазначених орієнтирів у межах 20%.

Курсовий проєкт виконується на стандартних аркушах паперу формату А4 з розміщенням тексту лише на одному боці аркуша та з дотриманням відповідних технічних вимог щодо розміщення тексту та встановлених правил щодо посилань на джерела.

Зазначений вище обсяг роботи передбачає, що друк здійснюється на комп'ютері з використанням шрифтів текстового редактора Word розміру 14 з міжрядковим інтервалом 1.5 см. Текст курсового проєкту необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Абзацний відступ повинен бути однаковим по всьому тексту роботи і рівним 1,25 см (або 5 символами). Шрифт друку повинен бути чітким, середньої жирності. Щільність тексту роботи повинна бути однаковою.

Заголовки структурних частин роботи **«ЗМІСТ»**, **«ВСТУП»**, **«РОЗДІЛ»**, **«ВИСНОВКИ»**, **«СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ»**,

«ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту та з нової сторінки, стиль шрифту «напівжирний». Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки підрозділів друкують з абзацу маленькими літерами (крім першої літери, яка друкується великою), стиль шрифту «напівжирний». Крапка в кінці заголовків не ставиться.

Кожну структурну частину курсового проєкту треба починати з нової сторінки. До загального обсягу курсового проєкту не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів роботи підлягають суцільній нумерації.

Студент повинен врахувати сформульовані науковим керівником конкретні зауваження. Залежно від характеру та змісту зауважень він виправляє мовознавчі, літературознавчі, перекладознавчі, стилістичні та орфографічні помилки, доповнює курсовий проєкт новими положеннями, уточнює чи змінює свою позицію щодо спірних проблем тощо. Після цього за погодженням з керівником студент може передати йому для ознайомлення другий (повторний) варіант своєї курсового проєкту або лише тих його частин (фрагментів), до яких були зроблені найбільш істотні зауваження. Результатом цієї роботи має бути остаточний варіант курсового проєкту, погоджений з керівником і оформлений відповідно до встановлених вимог.

3.2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків (малюнків), таблиць, формул подають арабськими цифрами без знаку №.

Першою сторінкою курсового проєкту є титульний аркуш, який включають до загальної кількості сторінок роботи. На титульному аркуші

номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому нижньому куті сторінки без крапки в кінці. Такі структурні курсового проекту, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера. Нумеруючи розділи, їх номери ставлять після слова «РОЗДІЛ», крапку після номера не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку.

3.3. Ілюстрації

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти), розмір яких не перевищує 0,3 формату А4, можна подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрація, розміри якої більші за формат А4, враховують як одну сторінку й розміщують у **ДОДАТКАХ** з відповідними покликаннями на них у тексті.

Ілюстрації позначають словом «Рисунок» (скорочено) і нумерують послідовно в межах розділу, тобто номер ілюстрації повинен складатися з порядкового номера ілюстрації - «Рис. 1.».

Ілюстрації повинні мати точну та коротку назву, яку розміщують після номера ілюстрації. У деяких випадках ілюстрації доповнюють окремими поясненнями. Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Наприклад, «Рис. 1. Обкладинка першого видання поеми «Енеїда» І. Котляревського». Якість ілюстрацій повинна забезпечувати їхнє чітке відтворення.

3.4. Таблиці

Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлятися у вигляді таблиць. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею

та друкують чи записують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери і не підкреслюють.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих літер, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою за 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Зразок
Таблиця 3.1.

Семантичні відношення між іменниками з рівноправними компонентами

№ з/п	Модель юкстапозитів	Тип відношень	Кількість юкстапозитів	Частка від загальної кількості, %
1.	Іменники-юкстапозити, утворені із сурядних словосполучень	Антоніміїні відношення	19	24
2.	Іменники-юкстапозити, утворені за словотвірною моделлю сурядного типу	Співвідносні відношення	50	68,1
		Синоніміїні відношення	10	7,9

3.5. Загальні правила цитування і посилання на використанні джерела

Окрему увагу слід приділити процесу збору матеріалу. Після узгодження плану роботи з науковим керівником починається наступний етап, пов'язаний із пошуком та послідовним опрацюванням матеріалу, який становить собою основу тексту курсового проєкту та має містити результати дослідження. Початкова робота над збором матеріалу передбачає поглиблене вивчення наукової, фахової, експертної літератури та відповідних темі роботи офіційних документів, статистичних звітів, інших офіційних даних. Матеріал варто шукати відповідно до

теми/проблеми, якому має бути присвячений конкретний підрозділ відповідного розділу.

Збір матеріалу варто починати з виявлення сутності базових понять про процеси та явища, які досліджуватимуться у курсовому проєкті. Наприклад, якщо тема роботи пов'язана з вивченням “мовної картини світу” у певній країні, то варто з'ясувати які існують інтерпретації цього поняття у фаховій літературі, порівняти ці тлумачення, визначитися з тим варіантом, який здається найбільш вдалим в рамках розробки обраної теми дослідження.

У процесі пошуку, збору та обробки інформації, співставленні фактів та даних, варто фіксувати походження цієї інформації. Для цього радимо робити посторінкові посилання, які на фінальному етапі роботи над текстом мають бути оформлені відповідно до вимог стандарту ДСТУ 8302:2015.

Матеріали для написання курсової роботи можна шукати у науковій бібліотеці Київського університету імені Бориса Грінченка <http://library.kubg.edu.ua/>, її репозитарії. Також варто звернутися до літератури та інформаційних ресурсів Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. На сайті цієї бібліотеки <http://nbuv.gov.ua/> можна знайти як каталоги тих публікацій, які є у самій бібліотеці (доступні для роботи у читальних залах та на абонементі), так і повнотекстові матеріали, доступні онлайн.

При роботі з пошуком джерел у мережі Інтернет варто звертати увагу на походження інформації. Для роботи над збором матеріалу варто звертатися до офіційних веб-сайтів. Варто уникати сайтів, які передруковують інформацію без вказування джерела її походження, де не вказується дата матеріалу або дата події, містять інформацію, яку не можна перевірити за іншими джерелами, або розважальний контент.

При використанні в курсовому проєкті нормативних матеріалів, теоретичних положень інших авторів, студент повинен посилатися на

відповідні джерела. Ці посилання забезпечують фактичну вірогідність відомостей про документ, що цитується, дають можливість ознайомлення з документом, одержання уявлення про його зміст, обсяг. Посилатися потрібно на останні видання публікацій. Не допускаються так звані «запозичення», коли матеріали чи положення видаються за власний доробок студента. Не можна також допускати суцільного цитування відповідних джерел чи іншого їх надмірного використання, коли «питома вага» такого використання в курсовому проєкті перевищує 50 відсотків.

Під час написання роботи студент має покликатися на джерела, матеріали, окремі результати з яких наводяться в курсовому проєкті, або на ідеях і висновках яких розробляються проблеми, завдання, питання, вивченню яких присвячена робота. Це дає можливість перевірити вірогідність інформації, допомагає з'ясувати її зміст тощо.

Покликання в тексті роботи на **СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ** слід позначати порядковим номером за списком. Цей номер, а також (через кому) номер сторінки(-ок), на якій(-их) знаходиться цитований матеріал, подається в квадратних дужках, наприклад [11, с. 15] або [11, с. 15–25].

Якщо описується праця загалом, то в дужках зазначено тільки її порядковий номер, наприклад: «... у праці О. О. Потебні «Думка й мова» [11]».

Для підтвердження власних аргументів через посилання на авторитетне джерело або для критичного аналізу тієї чи іншої наукової праці слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точного відтворення цитованого тексту.

Текст цитати починається і закінчується лапками. Цитата наводиться в тій граматичній формі, у якій вона подана в першоджерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручування авторського тексту. Пропуски

позначаються трьома крапками. Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, він не зберігається.

Кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

При згадуванні в тексті прізвищ ім'я ставиться перед прізвищем: О. Соколов, А. Ткаченко, І. Вихованець, а не Соколов О. В., Ткаченко А.О., Вихованець І.Р., як це прийнято в списку використаних джерел.

Приклади мовного матеріалу в роботі друкуються курсивом (без виділення жирним шрифтом).

Фрагменти тексту, що слугують ілюстративним матеріалом, друкуються курсивом. Елементи ілюстративного тексту, що потребують виділення, підкреслюються.

Таблиця 1

Зведена таблиця вимог до оформлення курсового проєкту

Вид роботи	Обсяг	План	Понятійний апарат	Змістове наповнення	Список використаних джерел
Курсовий проєкт	30-40 ст.	- титульний аркуш; - зміст; - вступ; - основна частина <i>(короткий опис базових понять дослідження, опис методики дослідження та результатів);</i> - висновки; - список використаних джерел; - додатки <i>(за необхідності)</i>	Актуальність Мета Завдання Об'єкт Предмет Методи дослідження	Дослідження проблеми містить оригінальні, нові, сучасні результати або методики дослідження; розширює, але не повторює знання якої-небудь специфічної області	Кількість зазначених джерел визначається відповідно до мети та завдань роботи, але не менше ніж 20; розміщується за алфавітом

РОЗДІЛ 4.

ПРОЦЕДУРА ЗАХИСТУ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ

4.1. Академічна доброчесність

Відповідно до Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Київського університету імені Бориса Грінченка (наказ № 898 від 26 грудня 2019 р.) порушеннями академічної доброчесності вважається:

- *академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- *фабрикація* – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- *фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- *списування* – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання;
- *обман* – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація та списування.

Відповідно до пункту 3.4. Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, запобігання академічному плагіату у кваліфікаційних роботах полягає у здійсненні технічної перевірки за допомогою спеціалізованих програмних засобів, що

використовуються в Університеті, та експертної оцінки щодо відсутності/наявності академічного плагіату.

Відповідно до пункту 9.3.1. Положення про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка (Наказ від 15.12.2017 р. № 817) перед захистом кваліфікаційні роботи проходять обов'язкову перевірку за допомогою спеціалізованих програмних засобів, що використовуються в Університеті, та експертну оцінку щодо відсутності/наявності академічного плагіату. Відповідно до результатів автоматизованої перевірки тексту гранично допустима частка оригінальності не може бути меншою 75%, а на усі запозичення повинні бути посилання (Доповнення від 29.04.2021, протокол № 4).

4.2. Захист курсового проєкту

Захист курсового проєкту відбувається в присутності комісії і наукового керівника та проходить за процедурою, яка передбачає: виступ студента (до 10 хвилин), у якому здобувач має наголосити на меті роботи з обґрунтуванням актуальності обраної теми, повідомити об'єкт і предмет дослідження, надати оцінку стану наукової розробки проблеми, висвітлити основні висновки по роботі. Відповіді студента мають бути конкретними, змістовними, лаконічними та науково обґрунтованими.

Присутні на захисті можуть задавати питання лише за темою роботи. Відповідаючи на питання, студент може використовувати текст свого виступу, ілюстративний матеріал, пояснювальну записку, робочі записи.

При оцінюванні виступу студента беруться до уваги переконливість його тверджень, логічність викладу, мовлення, ґрунтовність відповідей на запитання присутніх і зауваження наукового керівника. За результатами захисту роботи оголошується оцінка, яка заноситься до екзаменаційної відомості та індивідуального навчального плану студента.

4.3. Помилки, яких необхідно уникати при написанні та оформленні

1. Зміст розкриває тему лише частково (фрагментарно).
2. Сформульовані розділи (підрозділи) не відбивають реальну проблемну ситуацію, стан об'єкта дослідження.
3. Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не підбиває специфіки об'єкта і предмета дослідження.
4. Робота становить компіляцію або плагіат.
5. Відсутній усебічний аналіз сучасної наукової літератури (за останні 5-10 років) з теми дослідження.
6. У висновках до розділів не відображено узагальнених результатів завдань дослідження.
7. Кінцевий результат і загальні висновки не відображають мети дослідження.
8. У роботі немає посилань на першоджерела або вказуються не ті, з яких використано інформацію.
9. Теоретична частина роботи складає більшу частку її загального обсягу.
10. Додатки подано довільно, і вони не мають суттєвого доказового навантаження.
11. Бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури наведено довільно, без дотримання вимог державного стандарту.
12. Обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, виконання неохайне, з помилками.

4.4. Критерії оцінювання курсового проєкту

У процесі захисту курсовий проєкт оцінюється відповідно до таких критеріїв:

- узгодженість структурних компонентів роботи (теми, предмету, мети, завдань, теоретичної та практичної частини, висновків);

- глибина знань здобувача щодо досліджуваної проблеми;
- уміння проводити науково-дослідну роботу, вести дискусію, обґрунтовувати власний погляд на проблему дослідження, відповідати на запитання;
- відповідність оформлення роботи встановленим вимогам;
- дотримання норм академічного письма;
- наявність навичок самоорганізації, адаптивності та відповідальності під час науково-дослідницької роботи.

Оцінювання результатів захисту робіт здійснюється за 100-бальною шкалою оцінювання та відповідною рейтинговою оцінкою:

Таблиця 2

Шкала оцінювання

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – високий рівень знань (умінь)/виконання, з можливими незначними недоліками (помилками).
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) / виконання, без суттєвих (грубих) помилок.
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) / змістовна робота, з незначною кількістю помилок.
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) / виконання, зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь) / виконання для подальшого навчання або професійної діяльності.
F	0 – 59 балів	Незадовільно – низький рівень знань, недостатній для подальшого навчання або професійної діяльності

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ, 2016. 260 с.
2. Галян О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 26 с.
3. Григорук П. М., Хрущ Н. А. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посібник. Київ: Кондор, 2017. 206 с.
4. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. Х.: ХНАУ, 2017. 272 с.
5. Конверський А. Організація та методологія наукових досліджень : навч. посібник. Київ: Центр учб. літ., 2016. 352 с.
6. Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти Київського університету імені Бориса Грінченка. 2020.
7. Положення про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка зі змінами і доповненнями. 2021.
8. Положення про порядок створення та організацію Екзаменаційної комісії у Київському університеті імені Бориса Грінченка (нова редакція). 2021.
URL :
9. Староста В. І. Методологія наукових досліджень: навч.-метод. посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2021. 64 с.

ДОДАТКИ

Додаток А. Зразок оформлення титульної сторінки курсового проєкту

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНИХ МОВ
Кафедра японської мови і перекладу

ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ
В ХУДОЖНЬОМУ ЯПОНСЬКО-УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Курсовий проєкт
з напряму підготовки
035.069.02 Мова і література (японська)
курс, шифр групи,
Гурневич Катерини Михайлівни

Науковий керівник:
к. філ. н., доцент
Москальов Д.П.

Київ – рік

Додаток Б. Зразок оформлення змісту курсового проєкту

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. НАЗВА РОЗДІЛУ	10
1.1. Назва підрозділу	10
1.2. Назва підрозділу	16
РОЗДІЛ 2. НАЗВА РОЗДІЛУ	20
2.1. Назва підрозділу	20
2.2. Назва підрозділу	25
ВИСНОВКИ	35
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	40
ДОДАТКИ.....	44